

gorečili na zemljo padlo. Mi (Nemci) smo izgubili 60 letal in noben balon.

Prvi generalkvartirnojster  
Ludendorff.

#### Avstrijsko uradno poročilo od torka.

K.-B. Dunaj, 14. avgusta. Uradno se danes razglasa:

Vzhodno bojišče. Zapadno od Panciu v Rumuniji dosegle so naše čete v napadu zopetni dobiček na ozemlju. Južno doline Oitoz in zapadno od Oene poskusil je sovražnik zman, doseči z močnimi protisunki spremembo bojnega položaja.

Italijansko bojišče. Naši letalci sestrelili so od predvčerajšnjega dne nadaljna 4 sovražna letala. Eno italijansko brodovje obmetalo je Jesenice (Abling) z bombami. Ogrožene naprave so nepoškodovane.

Šef generalštaba.

#### Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 14. avgusta (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Pripravljajo se močni napadi zvezanih nasprotnikov. — Armada prestolonaslednika Rupprechta. Ognjeni boj na bojišču v Flandriji je bil menjajoče močan. Dosegel je ob obrežju severno-vzhodno in vzhodno od Yperna zvečer zopet veliko ljutost. Nasilne poizvedbe nasprotnikov so se pred večimi našimi oddelki brezuspešno razbile. Južno-zapadno od Westhocka vrgli smo Angleže iz nekaterih kosov gozda. V Artoisu je bilo bojno delovanje povsod povišano, zlasti na obeh straneh Lensa in Scarpe. Tudi na tej fronti se je razbilo več angleških sunkov. Pri nekem podjetju naših naskočnih čet pri Neuschätelu bilo je večje število Portugizov vjetih. — Armada nemškega prestolonaslednika. Ob fronti Aisne in v zapadni Champagni znatno povišanje artiljerijskega ognja. Na Corniletu južno od Nauroya napadli so Francozi dvakrat brezuspešno od nas dne 10. t. zavzete postojanke. Na severni fronti Verduna ostri ognjeni boj; Francoz je pripeljal zopet močne sile, zlasti artiljerije. — Armada vojvode Albrechta. Med Malso in Mosel bili so sovražni sunki odbiti. V lotrinški planjavi in Sundgau istotako ljutejši ogenj. — Sestrelili smo 9 sovražnih letal in 2 balona.

Vzhodno bojišče. Fronta nadvojvode Jožefa. Južno Trotusul-oddelka napravil je sovražnik močne protinapade. Istotako tudi južno dolin Oitoza in Kasina. Vsi ljuti napadi so bili odbiti. — Armada Mackensen. Pri Panciu prišlo je do novih bojev, pri katerih je imel sovražnik v brezuspešnih napadih najtežje izgube. Med dolinama Susite in Putne potisnile so naše čete ljuto se branečega nasprotnika v gorovju proti severnem zapadu nazaj. Ob spodnjem Seretu potekli so boji v prednjem polju za nas ugodno. Dobili smo vjete in plena. V izlivnem ozemlju Donave je ognjeno delovanje oživelo.

Prvi generalkvartirnojster  
Ludendorff.

#### Vojna na morju.

Potopljeni!

W.-B. Berlin, 8. avgusta. Novi uspehi podmorskih čolnov v Biscayi: 7 parnikov in dve ladji na jadre.

Šef admiralnega štaba mornarice.

W.-B. Berlin, 10. avgusta. V angleškem Kanalu in Severnem morju so naši podmorski čolni zopet 4 parnike in 2 ladji na jadre potopili, med njimi angleški parnik „Glenstrad“ (4718 ton) s cinom, koruzo in drugim blagom na krovu; nadalje dva obožena, globoko naložena tovorna parnika, katerih imena in tovor se ni moglo dognati. Tovor ostalih ladij obstal je iz razstreliva, drv, bencina, bencola, olja in kave.

#### 21.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 10. avgusta. Novi uspehi podmorskih čolnov v Atlantskem morju: 21.000 prostornih ton.

#### 22.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 12. avgusta. V Atlantskem oceanu in v angleškem kanalu so naši podmorski čolni zopet 22.000 prostornih ton potopili.

#### 21.000 ton uničenih.

W.-B. Berlin, 13. avgusta. V zatvor-nem okolju Angleške so naši (nemški) podmorski čolni 21.000 ton uničili.

Šef admiralnega štaba mornarice.

**Krapina-Toplice** zdravi gih  
(Hrvatsko) **revma**  
Pojasnica in **išias**  
prospekt gratis.

#### „Slovenski Gospodar“ zagovornik veleizdajalcev.

Po uradnem poročilu ruskega generalnega štaba prinesli smo poleg drugih listov tudi mi vest, da se je neka „češka brigada“ v boju zoper avstrijske vojake posebno odlikovala. Mariborski „Slovenski Gospodar“, glasilo nanovo iznajdenih „jugoslovanskih“ hrepenenj, čutil je takoj potrebnim, da brani češke veleizdajalce. Opoval nas je za „visičarje“ in s pobožno zatrkjenimi očmi farizejsko lagal, da so bili to „na Ruskem naseljeni Čehi“. Mi smo potem odgovorili, da to ni res, marveč da obstoja ona „češka brigada“ iz čeških dezertarjev, iz veleizdajalcev tiste panslavistične misli, katero tudi „Slovenski Gospodar“ podpira. Ker nas je „Slovenski Gospodar“ — duša njegova je „jugoslovanski prezident“ kaplan Korošec — vprašal, kje in kateri urad je to trditev dokazal, mu poročamo danes sledeče:

O „čeških legijah“ v armadah naših sovražnikov govoril je dne 22. junija t. l. bivši deželno-brambeni minister pl. Georgi v imunitetnem odseku državne zbornice. Govoril je najprve o protivojaski propagandi Klofača in tovarisev ter o uničevalnemu učinku „sokolskih“ društev, potem o zadržanju 28. inf. regimenta (nadomestni okraj Praga) dne 3. aprila 1915 na Dukla-prelazu in 36. inf. reg. dne 6. in 27. maja 1915 pri Limanovi, katero zadržanje je peljalo do razpusta teh regimentov.

V na Francoskem začetkom vojne uresničeni češki legiji borilo se je okoli 600 Čehov, med njimi avstrijski rezervni ofi-

cirji. Borili so se jako hrabro pri Arrasu, v Champagni in pod Sarrailom pri Bitolju ter so imeli celo 5 lastnih letal. Nadalje je obstojala neka legija čeških prostovoljcev v srbski Dubrudša-armadi. Glasom poročila v Kijevu izhajajočega rusko-češkega lista „Čehoslovak“ od 30. oktobra 1916 vstopilo je v to legijo 24 čeških oficirjev in 40 enoletnih prostovoljcev. Glasom „Tempa“ bila je ta četa v tem času 4000 mož močna: češki vojni vjetniki.

Iz poročila deželno-brambenega ministra je razvidno, da je češka prostovoljna armada na Ruskem obstala po največjem delu iz čeških vojnih vjetnikov. Ze v avgustu 1914 oglasilo se je okroglo 1000 na Ruskem živečih avstrijskih Čehov prostovoljno k „Češki družini“, kateri so zapovedovali avstrijski rezervni oficirji. Marca 1915 se je pričelo z uspešnim delovanjem med češkimi vojnimi vjetniki. Kakor na Francoskem docent dr. Beneš, tako je bil na Ruskem dezertirani redakter „Nar. Listy“ Bogdan Pavlu glavni vodja tega gibanja. Koncem 1915. l. je bila „družina“ že en regiment močna v Velikinoči 1916 že eno brigado, že proti koncu 1916 se je govorilo o eni diviziji in v februarju 1917 je znašala češka armada na Ruskem že dve diviziji.

Deželno-brambeni minister je omenil ko-nečno tudi, da so Čehi, svoje posebno stališče v vjetništvu izrabljajoč, svoje sovjete tovarise drugih narodnosti trpinčili in mučili.

Bil je morda le slučaj, da je posrečena ruska ofenziva dne 1. julija pri Zborowu ravno tam zapričela, kjer so stali nasproti eni teh češko-slovaških brigad ravno češki regimenti — skoraj edini na naši ruski fronti...

Tako je govoril c. k. avstrijski minister, zaupnik cesarja! In „Slovenski Gospodar“, pobožni, patrijotični „Slovenski Gospodar“? On zagovarja te češke veleizdajalce, samo zato, ker so tudi prijatelji raztrganja Avstrije. Fej, fej čez veleizdajalce!

#### Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi z zaznamovani z zvezdico (\*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (\*\*) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 18. avgusta: Brežice (svinjski sejem).

Dne 19. avgusta: Sv. Pankracij, okr. okolica Gradec; Kloster\*\*, okr. Deutschlandsberg; Arding, okr. Liezen.

Dne 20. avgusta: Neudau, okr. Hartberg; Sv. Jurij ob Pesnici\*\*, okr. Maribor; Čermožiše\*\*, okr. Rogatec\*; Sv. Jakob\*\*, okr. Celje; Gleinalpe\*\*, okr. Fronleiten.

Dne 21. avgusta: Mariazell\*; Ormož (svinjski sejem); Radgona\*; Pischelsdorf, okr. Gleisdorf.

#### Delavno prebivalstvo na Angleškem in Nemškem.

Naša slika nam kaže, koliko je delavnega prebivalstva na Angleškem in na Nemškem. Nemci imajo v obrtnem in industrijskem delu uslužbenih nad 18 in pol milijonov moških ter skoraj 10 milijonov žensk. Angleži pa nad 14 milijonov moških in skoraj 6 milijonov žensk.



Dne 21. avgusta: Maribor\*: Ptuj (svinjski sejem): Imeno (svinjski sejem) okr. Kozje.

Dne 23. avgusta: Oberzeiring\*: Breg pri Ptuj (svinjski sejem).

Dne 24. avgusta: Gams\*: okr. Stainz; Birkfeld\*: Sinabelkirchen\*: okr. Gieisdorf; Knittelfeld\*: Slov. Bistrica\*: Velenje\*: okr. Šoštanj; Sv. Križ\*: okr. Ljutomer; Cmurek; Središče\*: okr. Ormož; Rogatec\*: Arvež\*: Voitsberg\*: Laško\*: Gradec (sejem za klavno živino); Rogatec (svinjski sejem).

Dne 25. avgusta: Lipnica\*: Brežice (svinjski sejem).

Dne 28. avgusta: Rajhenburg\*: okr. Sevnica; Breg pri Ptuj\*: Ljubno\*: okraj Gornjigrad; Ilz, okr. Fürstenfeld; Ribnica\*, okr. Marenberk.

Dne 28. avgusta: Cerkvni prostor Fernitz\*, okr. okolica Gradec; Stainz\*: Dechantskirchen\*: okr. Friedberg; St. Johann pri Herbersteinu, okr. Hartberg; Vorau\*: Trojica\*, okr. St. Lenart v Slov. Goricah; Svičina, okr. Maribor; Feldbach\*: Fürstenfeld\*: St. Ana am Aigen, okr. Fehring; Ormož (svinjski sejem).

Dne 29. avgusta: Sv. Filip, okr. Kozje; Orešje, okr. Brežice; Pusterwald\* okraj Oberzeiring; Muta\*, okr. Marenberk; Poljčane\*, okr. Slovenska Bistrica; St. Peter ob Ottersbach\*: okr. Cmurek; St. Tomaž, okraj Ormož; Zalec\*: okr. Celje; Ptuj (svinjski sejem): Imeno (svinjski sejem, okr. Kozje).

Dne 30. avgusta: Hajdina\*, okr. Ptuj; Kirchberg ob Rabi\*: okr. Feldbach; Breg pri Ptuj (svinjski sejem).

Dne 31. avgusta: Konjice\*: Gradec (svinjski sejem); Rogatec (svinjski sejem).

### Krmjenje krompirjeve cime.

Dokazano je, da imamo v navadnih letih v krompirjevi cimi izredno velike množine dobro uporabne klaje na razpolago. Po denarni vrednosti se ceni redilna vrednost cime na 1/2 vrednosti gomoljev. Krma iz krompirjeve cime ima po Kellnerju škrobovine 253 kg pri 1 q in vsebuje 23% prebavljive beljakovine; blizu se tedaj po škrobovini slabotnemu krompirju, dočim prekosi cime po vsebini prebavljive beljakovine krompir 11-krat. Celo posušeni krompir z 718 kg škrobovine vsebuje samo 16%, prebavljive beljakovine. V občje je enaka suha krma iz krompirjeve cime po vsebini redilnih snovi travniškemu senu srednje vrste. Tudi je krma iz krompirjeve cime za ovce in krave tako primerne klaja, kakor travniško seno.

Tudi pravi krompirjev sad, zelene jagode, se lahko nabira, ker se baš tako lahko izrablja kakor cima.

Krompirjeva cima se ne sme nikdar sveža ali zvenjena pokriti, ker vlegne povzročiti hude bolezni. Mora se tedaj vdlati v suho krmo ali vkisati; v obeh slučajih je zdrava in sečna. Nikakor se ne sme cima jemati že dolgo pred izkopavanjem krompirja, ker se sicer gomolji zadostno ne razvijejo in ne dozoriijo. V občje se priporoča, da se najprej osem dni pred izkopavanjem gomoljev pokosi ali pozanje cima.

Krompirjevka se ne suši na zemlji kakor seno, ampak na drogih. Neprijetno je pri tem, da se ne more sušiti na krompirjevi njivi, ker bi to oviralo izkopavanje krompirja. Mora se tedaj sušiti na obmejnih travnikih ali neobdelanih njivah, kar se pri obsežnih krompiriških ne stori lahko. Ko se deva cima na droge, ne sme biti premočena od dežja ali rose, mora nadalje biti tudi že zelo zvenjena, ker se sicer lahko pokvari. Ko se spravljja iz drogov, je treba posebno paziti, ker je zdrobljivo listje najboljši del krme.

Za ustmeno sušenje krompirjeve cime na sušilnikih je najboljši „Allestrockner“, katerega bi si naj nabavili večji posestniki ali kmetijske zadruge, ker se na njem lahko sušijo posebno za zimsko krmjenje tudi razna druga krmila.

Najpreprostejše in praktično tudi že izkušeno, ker se lože vrši na mestu, je vkisavanje krompirjevih listov, vkljub temu, da se pri tem izgubi precej redilnih snovi. Treba je pri tem poslu posebne pozornosti, ker je krompir, zvo listje razprečeno in se vsled tega pod uplivom zraka lahko pretvarja v smrdčo, gnojničasto, popolnoma nerabno tvarino. Za vkisavanje so seveda najboljšje zidane, znotraj cementirane jame. Ako pa takšnih ni na razpolago, napravijo se jame s popolnoma nepremočljivimi tlemi, ki so najmanj 2 m globoke, 25 do 3 m široke in primerno dolge. Da se cima v te jame gosto vlije, je potrebno, da se prej na dolgo zreže in potem zelo trdno vtiča, pri čemer se naj posebno pazi, da na stranskih stenah in vkojih ne ostanejo praznine. Za to se porabi najboljšje leseni zabijač, lahko jo pa tudi stoptajo konji ali voli. Priporoča se, da se vlaga skupno z repno cimo ali se pa polaga ta, ker je težja, nad krompirjevo cimo. Po vlaganju se cela tvarina pokrije s plastjo slame in povrh z deskami ali s hlodi, na katere se nameče najmanj 1 m visoko zemlje. Vsak dan, skrajja celo večkrat na dan je treba pogledati,

če so nastale v zemlji kakšne razpoke, katere se morajo takoj zadelat.

Iz krompirjevega listja pripravljena kislja klaja je dobra in redilna, živina jo rada žre. Daje se celo lahko breji živini.

Na vsak način bo treba po dosedajšnjih izkušnjah v prihodnje dobavljanju in pravemu pripravljanju krompirjeve poseviti večjo pozornost. Leta 1916 žal krompirjeve cime ni bilo močno izrabiti, ker je vsled bolezni segnila. Močno naglata cima ni več uporabna za klajo. Nasprotno pa ima zmuznjena krompirjevka isto redilno vrednost kakor zelena, katero še nadkrijuje, ker redilnih snovi bogato listje ni tako drobljivo. Zmruznjena krompirjevka ima trikratno redilno vrednost od ozimne slame.

Ako na katerikoli način pripravljene krompirjeve cime živina noče takoj jemati, naj nas to nikakor ne moti. Kakor vsaki novi klaji, mora se tudi tej živini privaditi tako, da se skruija ta piča po malem poklada zmešana z drugo krmo. Posušena krompirjevka nadomesti pri konjih, dojnih kravah in mladi živini približno polovico travniškega sena.

### Dobivanje krmilnega listja

je vsled pičnosti krme zelo potrebno. Ker pa večina kmetovalcev ne vtegne, da bi ta posel opravili s svojimi tako redkimi delavci in če bi se jim delavcev pridelo, ne bi imeli zados; živi, da bi jih prehranili, zato bo treba najti drugo pot, da se za leto ne izgubi to tako važno krmilo. Iz velike množice brezposlenih ljudi po mestih — tudi večji učenci in dijaki bi bili sposobni — sestavljali naj bi se pod vodstvom odgovorne osebe delavski oddelki, ki bi zbirali listje, katero je dano na razpolago. Prehranile bi se te delavske skupine s poljskimi kuhnjami. Proti zbiranju listja in drugih prirodnih po poseznih in nepoklicanih osebah, ki poljske pridelke pogosto puščajo, je pa zavzeti odločno stališče. Regula.

### Nemški kancler.



Dr. Michaelis.

Prinašamo sliko novega nemškega državnega kanclerja dra. Michaelisa.

### Izpred sodišča.

#### Brezvestni milijonar.

Steinamanger, 10. avgusta. Tukajšnji velemedar Danijel Novak bil je zaradi razprodaje pokvarjenega mesa na 2 in pol leta ječe in 10-letno izgubo obrtne pravice obsojen. Dva njegovih pomočnikov sta dobila vsak po 4 mesece ječe.

#### Svinjarska baronica.

Berlin, 8. avgusta. Pred deželno sodnijo v Heilbronnu bila je baronica v. Geisberg-Elfenberg zu Anenstein obsojena na 5 mesece ječe, ker je občevala z nekim vojno-vjetim Francozom, bivšim natakarjem, ki je delal na njenem posestvu. Njeno ljubavno razmerje ni ostalo brez posledic. Kazen je stroga, ali pravična. Taka zenska, ki se peča z vjetimi našimi sovražniki, pač ni družega vredna. Marsikatero brezsrčne ženske v naših krajih bi si morale to zapomniti!

### Razno.

Dario. V Mariboru umrl Adolf Fritz zapustil je mestnim ubožcem v Slov. Bistrici 2000 kron.

Tajnostna tatvina. Iz Rogatec se poroča z dne 8. avgusta: V preteklem tednu se je nekemu trgovcu med spanjem iz glavne blazine denarnico ukradla, v kateri se je nahajalo 2000 kron ter žepna ura z

zlato verižico. Čudno je, da so bili med časom tatvine vsi prostori gostilne zaprti.

Strela je ubila v nekem gozdu pri Gutaringu na Koroškem pri posestniku Zelnacku uslužbenega vojno-vjetelega Rusa Simona Jasowszky. Pokopali so ga v spremstvu Rusov na pokopališču v Deinsbergu.

Uboge lokalne železnice. Iz Eberndorfa na Koroškem se poroča: Od 3. t. m. sem je morala lokalna železnica Sinčvas-Zelezna Kaplja svoj promet vstaviti, ker sta obe lokomotivi zlomljeni...

7-letni požigalec. Medtem ko je bila pri posestniku Druschbacher-ju v Sv. Duhu pri Unterdrauburgu uslužbena Margareta Korat na „božjem potu“, zažgal je njen 7-letni sinček Karl v gospodarskem poslopu mrvo. Tekel je potem k sosedom in jim povedal, da boče doma vse pogorelo. Požar je uničil stanovalno in gospodarsko poslopje, eno kočjo, eno tele, tri kokoši in mnogo premičnine. Posestnik, ki stoji v vojni službi, ima škodo za najmanj 15.000 kron, medtem ko je le za 6.700 kron zavarovan.

Fajmester vjel Rusa. Župnik R. Röck v St. Pavlu v Labudski dolini vjel je pred kratkim nekega pobegnelega vojno-vjetelega Rusa. Rusu ni pomagalo, da se je skušal s tem rešiti, da je skočil v potok. Župnik je dobil za vjetelega Rusa 10 kron, ki jih je pa za v vojni oslepele daroval. — Lovca Anton Paller v St. Pavlu je vjel tri pobegnele Ruse.

Veliki požar je divjal v noči na 9. avgusta v vasi Salloch u pri Pörschachu. Pogorele so tri kmetске hiše in tri gospodarska poslopja. Tudi precej živine je v plamenih poginilo. — Pozneje se nam poroča, da so pogorela posestva Tereze Raucher, Luka Köfer in Julije Tomantscher, skupno 4 stanovalna in 3 gospodarska poslopja, nadalje 7 kosov govede, 1 ovca, 1 koza, mnogo pohištva in kmetijskih pridelkov, velike zaloge žita in krme, med njimi tudi pšenica nove žetve, okoli 100 m<sup>2</sup> drv, 23.000 šindlov itd. Skupna škoda znaša 110.000 kron, zavarovanje pa komaj 22.000 kron. Jakob Käfer in njegova mati ter posestnik Kasper Kraimer bili so pri rešilnem delu težko opečeni.

Tatvina uoda. Iz Beljaka se poroča: V noči na 7. t. m. pokradli so neznan tatovi iz čebelnjakov g. Eduarda Hois med 4 v vrednosti 180 kron. Tatov se doslej ni moglo zaslediti.

Razkrilnasa „copernica“. Posestnici Kristini Sallinger v Zamzelsbergu bilo je pred kratkim 1000 kron ukradenih, brez da bi se zamoglo priti tatu na sled. Dekla obradene Marija Bürger se je konečno ponudila, da boče s pomočjo neke „copernice“ v Mödrichu denar zopet nazaj „pricoprala“. Tako je dekla Bürger na troške svoje gospodinjje večkrat potovala v Mödrich in Friesach, od koder je baje „mrtvaške kosti“ priskrbela. Konečno je pričela doma „coprati“. Ali kmalu so jo razkrinkali in dekla je morala priznati, da je bila sama tistih 1000 K ukradla. Razven 50 kron so našli še ves ukradeni denar pri dekli, katero se je zdaj seveda v zapor „zacoprano“.

General Suhomlinov pred sodiščem. Nekdanji ruski vojni minister general Suhomlinov, ki je s svojimi poverjenji in goljufijami največ kriv, da je Rusiji l. 1915. zmanjkalo orožja in municije in je bila ruska armada prisiljena, nastopiti katastrofalen umik, pride dne 23. avgusta pred sodišče. Zaeno z njim sta obtožena tudi bivši minister ruskega carskega dvora 80-letni grof Fredericks in bivši zspovednik carskih palač v Petersburgu general Volajev. Ta dva sta med drugim tudi obtožena, da sta vse polno ljudi oprostila vojske službe.

Trije ženski plašči so bili minoli teden ukradeni konfekcijski tvrdki Ch. Drecoln na Dunaju. Ti trije plašči so vredni — 40.000 K! Tak lukaus si morejo pač le dovoliti žene vojnih liferantov. Po našem mnenju pa bi bil skrajni čas, da bi oblast tudi proti takemu zapravljanju nastopila. Ako morajo milijoni